

UutisKymi

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu nro 12 42. vuosikerta

27.9.1982

Kesäkisat Verlassa

Yhtiön kesäkisat pidettiin tänä vuonna Verlassa. Lähes 200 urheilijaa ratkoi hyvissä olosuhteissa yhtiön mestaruuksia. Kesäkisoista keski-aikeama.

Haukka-suolla nosto-ennätys

Kymiyhtiön omistamalta Anjalankosken Haukka-suolta nostettiin kuluneena kesänä turvetta 266 000 kuutiometriä. Tämä 30 000 kivihiihitonnia vastaava määrä on kaikkien aikojen ennätys.

Lusa?

Mikä on lusapuuko, sen kerromme sivulla 6.

Lomautuksesta ennakkoilmoitus Kymiyhtiön Kuusankosken tehtailla

Mikäli tilauskannassa ei tapahdu huomattavaa paranemista joudutaan pääosa Kymiyhtiön Kuusankosken tehtaiden henkilöstöstä lomauttamaan vuodenvaihteessa. Lomautuksen tarkempi ajankohta ilmoitetaan pian käynnistyvissä yt-neuvotteiluissa.

Lomautuksen ennakkoilmoitus koskee kaikkia henkilöstöryhmiä. Niille osastoille ja henkilöille, joiden työskentely on lomautuksen aikana välttämätöntä, ilmoitetaan asiasta erikseen. Käytännön järjestelyjen suunnitteleminen välttämät-

tömien tehtävien hoitamiseksi mahdollisen lomautuksen aikana aloitetaan välittömästi. Perjantaina 1.10. lomautuksen ennakkoilmoitus on yt-käsittelyssä johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa. Tuotantoa joudutaan jo

ilmoitettujen ja toteutettujen tuotannonsupistusten lisäksi mitä todennäköisemmin supistamaan, koska tilauskanta ja sen myötä taloudellinen tilanne yhtiössä on jatkuvasti huonontunut.

Huono markkinatilanne aiheuttaa Kymin ja Voikkaan paperitehtailla tuotannon rajoituksia jo kuluvaan syksyn aikana.

Voikkaalla 5.9. alkanut PK 16:n seisokki kestää 29 1/3 vuorokautta ja PK 18:n 20.9. alkanut seisokki 10 vuorokautta. PK 11:n seisokin alkamispäiväksi on suunniteltu 25.10. ja kestoajaksi niin ikään 10 vuorokautta.

PK 18:lle on suunniteltu seisokki myös marraskuuhun. Seisokki alkaa 19.11. ja kestää kuusi vuorokautta. PK 17:n 25.11. alkavaksi suunnitellun seisokin kesto on niin ikään kuusi vuorokautta.

Em. seisokkiajat perustuvat syyskuun puolen välin näkymiin. Sekä Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksestä Finnpapista että paperimarkkinoilta myöhemmin saadut tiedot viittaavat lisäseisokkien olevan todennäköisiä syksyn aikana.

Kymin paperitehtaalla alkaa PK 1:n seisokki 4.10. ja päättyy 17.10. PK 2 seisoo kaksi viikkoa ajalla 18.10.—31.10. PK 7:n tuotantoa rajoitetaan 4. ja 9.10. välisenä aikana.

Järjestelyjä työllistämiseksi

Voikkaalla ja Kymin paperitehtaalla siirretään seisokkien vuoksi vapautuvat henkilöt päivätyöhön. Osa PK 16:n miehistöstä on asennusaputehtävissä PK 8-projektin työmaalla ja osa kunnossapito- ja asennustöissä omalla tehtaalla.

Kymin paperitehtaalla vapautuvaa henkilökuntaa työllistetään kunnossapito- ja asennustöillä, käynnissä on myös PK 8:lle siirtyvän miehistön koulutus.

Työllistämistä Kymin paperitehtaalla helpottaa se, että päällystyskone 2 käynnistyy 4.10. Tilauksia riittänee noin kuukaudeksi.

Heinolan rumpuja käytössä jo kolme

Kesällä 1979 asennettu rumpu oli tuolloin prototyyppi. Se oli ensimmäinen Heinolan tehtaalla tehty rumpu, ensimmäinen rumpu, jossa oli hitsattua rakennetta olevat kantokehät ja ensimmäisenä maailmassa siinä oli kolmen hampaan lohkoista koottu hammaskehä.

Rummun käytöstä saatujen hyvien kokemusten vuoksi toimitettiin Voikkaan tehtaalla kuorimolle viime vuonna toinen Heinolassa valmistettu rumpu.

Hyvistä näytöistä johtuen myös Metsäliiton Teollisuus Oy:n Kirkniemen tehdas päätyi tilaamaan Heinolassa valmistetun rummun uusiesaan kuorimoaan.

Kuorimarummun uusiminen Metsäliiton Teollisuus Oy:n Kirkniemen tehtaalla tapahtui kuluvaan vuodenvaihteeseen. Uuden rummun halkaisija on 3,9 metriä ja pituus 20,5 metriä. Rumpu on vuorattu Skega-kumipalkeilla.

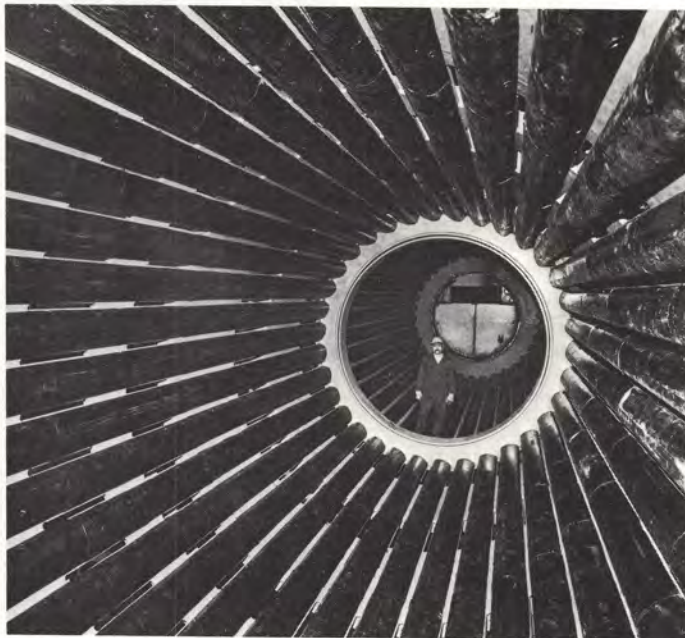
Toimituksen yhteydessä uusittiin mm. kuoren saostuskuljetin ja eräitä teräsrakenteita. Uuden rummun kanto- ja käyttökehinä käytettiin Metsäliiton Teollisuus Oy:n Äänekosken tehtaalta käytöstä poistetun rummun vastaavia osia.

Rummun vaihto vanhan rummun pysäytyksestä uuden käynnistykseen kesti 12,5 vuorokautta. Lyhyen asennusajan mahdollisti se,

Kymin Metallin Heinolan tehtaalla Voikkaan kuorimolle kolme vuotta sitten toimitettu kuorimarumpu on toiminut moitteettomasti ja täyttänyt asetetut kapsiteettivaatimukset. Asia todettiin 30.8. suoritetussa takuuajan lopputarkastuksessa Voikkaalla.

että rumpuun asennettiin Äänekosken tehtaalla vanhan rummun hyviä ajoin kunnostetut kantopyörät ja käyttökoneistot sekä se, että nostotyöt voitiin suorittaa kuorimon avatun katon kautta isolla nosturilla. Metsäliiton Teollisuuden

tilaamaan rumpuun ei käytetty Kymiyhtiössä kehitettyä, lohkoista koottua hammaskehää. Voikkaan tehtaalla uusien kuorimarumppujen kehien lisäksi kyseisen tyyppisiä kehä on sen sijaan toimitettu Ruotsiin ja Itävaltaan.

Heinolan tehtaalla Voikkaalle viime syksynä toimitettu kuorimarumpu ennen käynnistystä. Rummun halkaisija on 3,9 metriä ja pituus yhteensä 16 metriä.

Santasalo-vaihteet Intian suurimpaan paperikoneeseen

Santasalo-vaihteet ovat mukana englantilaisen Belloit Walmsley-yhtiön paperikonetoimituksessa Intiaan. Englantilainen yhtiö rakentaa Intian tähän asti suurimman paperikoneen Tamil Nadu Newsprint and Paper Co. Ltd:n uudelle pa-

peritehtaalle. Santasalo-vaihteiden tilaaja on englantilainen PPD Engineering, joka vastaa paperikonekäytön toimituksesta uudelle paperitehtaalle. Toimitus käsittää vaihteiden lisäksi mm. kytkimä.

Kuoren poltto tehostuu Voikkaalla

Puun kuoren puristaminen polttokelpoiseksi tehostuu Voikkaan paperitehtaalla. Voikkaan kuorimolla on aloitettu rakennustyöt kahden uuden kuoripuristimen asennusta varten. Puristimet korvaavat nykyisen 20 vuotta käytössä olleen kuoripuristimen.

Investoinnin yhteydessä asennetaan kuorimolle myös uusi kuorenrepijä ja kuljetimet sekä tehostetaan kuorilietteen kuivausta Voikkaan jätevesilaitoksella.

Kuoripuristimien asennustyöt alkanevat lokakuun alkupäivinä ja käyntikuntoon ne saataneen joulukuun mennessä.

Kuoripuristimet toimittaa Saalasti Oy Espoosta ja kuljetimet Tähkä Oy Kaskisista. Kuorimolla ja jätevesilaitoksella tehtävien investointien kokonaissumma on 9 milj. markkaa.

Kuoripuristimien uusinta ei vaikuta poltettavan kuoren määrään. Tehostuneen vedenpoiston kautta kuitenkin kuoren lämpöarvo kasvaa. Tämän lasketaan aiheuttavan säästöä Voikkaan höyryvoimalaitoksella noin 1 700 tonnin öljymäärän verran vuodessa.

Voikkaan paperitehtaalla arvellaan investoinnin ansiosta pystyttävän tulevaisuudessa polttamaan kaikki kuoriaines. Jätevesilaitokselle hankittavan lietepuristimen odotetaan pystyvän puristamaan lietteen niin kuivaksi, että se voidaan varsinaisen kuoren ohella tulevaisuudessa polttaa. Nyt liete vietään kaatopaikalle.

Budjetin puintia

Ennen vanhaan viljan puinti riihessä oli hikistä ja nokista hommaa. Nytiemin ihminen viisaudessaan onkin siirtynyt jo leikkupuintiin.

Uusrahvaanomaisesti on kuitenkin lämmitetty toinen riihi - budjettiriihi, jossa ministerit varstovat lukkoon seuraavan vuoden valtion tulo- ja menoarvioehdotuksen.

Budjetin läpäisy nopeutta hallituksessa on totuttu pitämään eräänlaisena poliittisen yhteisymmärryksen ilmapuntarina. Kun budjetitösvinto löytyi neljässä päivässä, eletään tänään mittarin mukaan siten liki

riidattomassa yhteiskunnassa.

Vuosi sitten budjettiesityksen käsittely otti niin lujille, että hallitus oli vähällä kaatua siihen paikkaan ja varstominen kesti peräti pari viikkoa. Riihen lämpötilaa nähtävästi nosti tuolloin edessä olevat presidentinvaalit. Ja enemmän kuin nyt maaliskuiset eduskuntavaalit?

Hikinen se on budjettiriihikin, vaikkei nokinen. Parissa päivässä kolmen miljardin "liikamenoista" karjettiin viisi kuudesosaa ja jäljelle jäi 72 mrd:n säkki. Velkaa joudutaan lisäämään 9 mrd markkaa, jotta

tulot ja menot olisivat tasapainossa. Veroasteikkoja korjataan 9 %:n inflaatiotarkistuksella eli reilummin kuin miksi inflaation odotetaan ensi vuonna muodostuvan (6-7 %).

Vaikka kukaan ei ole Povarin mielipidettä budjetista kysynyt, niin - tai ehkä juuri siksi - sallittaneen muutamia reunaomautuksia. Talousarvio nojaa luottavaisesti 2,5 %:n kansantuotteen kasvuun vuonna 1983 ja 6-7 %:iin pysähtyvään arvioituun inflaatioon. Näitten peruspilareitten tulisi pitää, jotta budjetin suunnittelussa muodostaan toteutuisi. Ellei se pi-

dä, lisääntyvät jo esillä olevat vaikeudet. Näitä vaikeuksia ovat jatkuvasti heikkenevä kilpailukyky, tehtaitten käynti vajaateholla, lomautukset, työttömyyden kasvu jne.

Budjetin pitävyyden ensimmäinen koetinkivi on seuraava tulopoliittinen kierros ja siinä tehtävät ratkaisut. 6-7 %:n inflaatiotavoite ei kestä mainittavia palkankorotuksia. Edellistä lausetta ei ole Povari nyhtäissyt omasta päästään palkkolisten kiusaksi. Se on kirjoitettu "rivien väliin" budjettikirjaan. Ja loihe sen lausumaan itse budjetin isäkin, Ahti Pekkala, tode-

nessaan edessä olevan hintojen ja maksujen lisäkorotuksia valtiovallan taholta, mikäli tuossa törppöillään. Budjetin puolestaan on budjettiriihessä hyväksynyt edustajansa = ministereidensä kautta kommunistit, sosiaalidemokraatit, keskustapuolue ja ruotsalaiset.

Eduskuntakäsittely eli kansanedustajat eivät kaada budjettia. Käytännössä sen pitää pystyissä tai kaataa se, pystytäänkö ensiksi jo tulopoliitikassa budjettia tukeviin ratkaisuihin vai ei?

Kansanvalta eli demokratia on näin ollen suurempaa kuin usein tulee ajatelleksikaan. Demokratian

kapeudesta ja vallan keskittymisestä saa kuulla silmät ja korvat täyteen. Joskus, kun aikaa olisi, olisi ehkä syytä käyttää silmiä myös nähdäkseen ja sitä korvien väliä ajatellakseen.

Loppukevynns. Tietääkö kuka, mikä on pula-ajan lainelauta? Vastaus: se on aaltopahvi.

Posari

Joka 6. ansaittu markka kuluu tuotteiden kuljettamiseen

Kymiyhtiön Kuusankoskella sijaitsevilla paperitehtailla valmistettu paperi ei ole valmis vielä silloin, kun se on tehtaan omassa paperivarastossa. Laivausosaston näkökulmasta se tulee valmiiksi vasta sitten, kun kaupan ehdot on täytetty; tuote on toimitettava omalla kustannuksella toimitusehtojen määräämään paikkaan.

Kuljetustoimintojen kokonaisuus liittyy läheisesti markkinointiin ja tuotantoon. Siksi vientikuljetuksia käsitellään jo silloin, kun markkinoinnin johto vuosittain laatii myyntisuunnitelman maittain, laaduttain ja tonneittain sekä määrää hinnat.

Myyntikonttorit toteuttavat myyntisuunnitelmaa lähettämällä teleks-tilaukset tuotannosuunnitteluosastolle. Myyntisuunnitelman toteuttamisen lisäksi tuotannosuunnitteluosasto vastaa tilausten käsittelyrutiineista, syöttää tilaustiedot ATK-järjestelmään ja laatii paperikoneiden ajo-ohjelman.

Käytettäessä roll on-roll off -lastinkäsittelytapaa tapahtuu mm paperirullien siirto vaakasuorassa, pyörien päällä.

johdolle, vaikuttavathan kuljetuskustannukset omalla painollaan myyntipäätöksiin.

Rahti-, huolinta- ja sopimusneuvottelut, kuljetusreitien suunnittelu ja vertaileva kustannuslaskenta eri vaihtoehdoista sekä kuljetusten toteuttamiseen, valvontaan ja tiedottamiseen liittyvät toimet sisältyvät myös tehtäviin.

Vuoden lopulla valmistuva seuraavan vuoden myyntisuunnitelma käynnistää laivausosastolla selvitystyön reitityksen osalta ja on pohjana vuosirahsisopimuksista neuvoteltaessa.

Paljon yhteyksiä

Laivausosastolta ollaan yhteydessä rautateihin, kuljetusliikkeen, koti- ja ulkomaisiin huolintaliikkeisiin, varustamoihin, agentteihin, myyntikonttoreihin, vakuutusyhtiöön, markkinointiin, tuotannosuunnitteluun ja tuotantoon.

Kuljetuksen toteuttamisvaiheessa annetaan ATK-kirjauksessa jokaiselle tilaukselle laivan nimi/kulkuväline, lähtö/määräsatama sekä lähtöpäivä.

Tulostuksessa listataan kullekin laivalle kirjatut tilaukset ja lasketaan tonnit. Laivatilan varaus suoritetaan varustamolta tai agentilta em. tonneille.

Laivauslista tulostetaan 1-3 viikkoa ennen laivauspäivää. Se on laivakohtainen ja sisältää eriteltyä tietoa tilauksista ja reitityksestä. Koska se on varsinainen työpaperi yhteyksiä pidettäessä ja laskutuksia suunniteltaessa, otetaan siitä useita kopioita mm. huolitsijoille, lastausmestareille ym. Laivauslista pidetään aina ajan tasalla.

Lastaukset suunnitellaan ja sovitaan laivausosastolta yhteistoimin huolitsijoiden

ja lastausmestareiden kanssa.

Laskutusvaiheessa ATK:n perustietoihin lisätään ns. lähetystiedot; laskutus tapahtuu samanaikaisesti, kun tavaraa lähetetään tehtaalta.

Kuljetuskustannusten kontrollissa verrataan veloituksia tariffeihin tai sopimuksiin, kooditetaan kustannuslajeittain ja hyväksytään maksettavaksi.

Tiedotetaan

Tiedottaminen on tärkeä osa kuljetustoiminnassa: laivauksista kerrotaan ennakkoon myyntikonttoreille, päivittäisistä lastauksista annetaan tiedot satamahuolitsijoille.

Laivausosasto vastaa tilausten oikea-aikaisesta toteuttamisesta. Tehdasvarastoissa tavarat käsittelevä valvovat ensi sijassa lastausmestari. Satamatarkastajia yhtiöllä ei ole, vaan luotamme huolitsijoiden valvontaan.

Ro-rolia ja konteilla

Kuljetustavan valintaan vaikuttavat mm. liikenteelliset seikat, pakkausmuoto, palvelutehtävät ja tietysti rahti. Juuri palvelutehtävistä johtuen huomattava osuus eli lähes 50 % Kymin paperitehtaan laivauksista ohjataan säännölliseen ro-rolli-enteeseen. Konttikuljetuksia käytetään valtameren takaisille markkinoille.

Autoa käytetään säännöllisesti Ruotsin ja Norjan liikenteessä nopeutensa ja halpuutensa vuoksi.

Vienti Neuvostoliittoon hoidetaan venäläisillä autoilla ja venäläisillä rautatievaunuilla.

Neuvostoliittolaisten autojen käyttö on nykyisin vähäistä. Tämän markkina-alueen osuus on n.23 % Kymin paperitehtaan viennistä.

Railship-junalauttaa käytetään Salzgitter-yhteyksissä. Sen etuna on mahdollisimman vähät käsittelevä tehtaalta tehtaalle toimituksissa.

Valtamerikuljetukset hoidetaan 4-5 kertaa Itä- ja Pohjanmeren aluksia suuremmilla laivoilla. Niille toimitetaan tuotteet valtamerisatamiin, kuten Göteborgiin, Bremerhaveniin ja Hampuriin ns. feeder-liikenteellä.

Etelä-Amerikkaan menevät tuotteet laivataan suoraan lift on -lift off -aluksilla.

Vientikuljetusten kokonaiskustannuksista nielevät merirahdit suurimman osan, eli yli 60 %. Vakuutus- ja tullikustannukset ovat 20 %, ulkomaiset jatkoraahdit 4 %, esikuljetus kotimaassa 6 % ja satamakulut 3 %.

Kaiken laivaukseen liittyvän paperisodan hoitamiseen tarvitaan paljon paperia: osasto ottaa kopioita keskimäärin 23 000 kappaletta kuukaudessa eli 276 000 vuodessa.

Myös rahaa kuluu runsaasti: paperin kuljettaminen maksaa vuodessa yli 50 milj. markkaa Kymin paperitehtaan osalta ja lähes 200 miljoonaa markkaa koko paperiryhmälle.

Laivausosasto pyrkii toimitamaan tilaukset asiakkaalle vahvistettuna toimitusaikana ja hyvässä kunnossa, sanoo laivauspäällikkö Paavo Tauru, oheisen artikkelin kirjoittaja.

Viisi- ja kuusivuorojärjestelmät onnistuneita

"Tehtaissa ja laboratorioissa, joissa jäsenistöämme työskentelee, on käytössä noin kolme miljoonaa kemiallista ainetta. 10 000 näistä aineista on terveydelle vaarallisia, mutta kansainvälisesti on turvarajoja määritelty vain 700:lle aineelle."

Näin kertoo elintärkeistä asioista kansainvälisen tehdastyöväen federaation pääsihteeri Victor E. Thorpe, joka 15.9. vieraili Voikkaan paperitehtaalla.

Pääsihteeri Thorpe vieraili Suomessa kansainvälisen tehdastyöväen federaation ICEF:n suomalaisten jäsenyritysten, mm. Paperiliiton kutsusta. ICEF edustaa paperi-, kemian-, energia-alan ja muun prosessiteollisuuden työntekijöiden etuja 68 maassa.

Koska ICEF on ainoa maailman terveysjärjestön WHO:n ammattiliittojäsen, on myös pääsihteeri Thorpe kiinnostunut työturvallisuudesta ja työterveysasioista. Erityisesti häntä kiinnostaa myrkkujen käyttö teollisuudessa.

Thorpe esittää tyytyväisyytensä siitä, että Suomessa on otettu käyttöön kemika-

leja koskevat standardit ensimmäisten joukossa maailmassa, mutta huomauttaa tehtävää olevan vielä paljon.

Suomen kielellä on juuri julkaistu ICEF:n myrkyllisiä aineita käsittelevä käsikirja. Thorpe kuitenkin muistuttaa, että "monikansallisten yhtiöiden ollessa kyseessä myös myrkkuyöngelmaa tulisi käsitellä kansainvälisellä tasolla. Sama prosessi on käytössä samantyyppisissä yhtiöissä monessa maassa. Standardien pitäisi olla kaikille samat."

Laajempia näköaloja

Victor Thorpen edustama järjestö ei katsele ahtaasti työsuhteasioita. ICEF:ssä katsotaan, että palkoista neuvottelemisen ei ole ainoa tehtävä, vaan myös muun

tyyppisiä korvausmahdollisuuksia on tutkittava.

"Tutkimme mm. erilaisten rahastojen aikaansaamisen mahdollisuuksia. Kansainvälisenä järjestönä tällainen tutkiminen sopii meille hyvin", sanoo Thorpe.

Hän huomauttaa, että Ruotsissa harkittu palkan saajarahastomalli ei ole ainoa. "Jokaisen maan tulisi tutkia uusia omistamisen malleja. Jos työntekijät ja johto voivat olla yhtä mieltä rahallisten resurssien kanavoimisesta investointeihin, pitää mielestäni myös työntekijöiden nimellä voida sijoittaa rahaa."

Suomessa on lailla määritelty nykyiset myötämääräämisen menetelmät teollisuudessa. Victor Thorpen ja ICEF:n mielestä valtion ei kuitenkaan pitäisi liikaa puuttua asioihin, jotka ovat tehtaiden johdon ja ammattiyhdistysten harkittavissa.

"Mielestäni jako työntekijöihin, johtoon ja valtiovaltaan ei ole hyvä. Jos pyritään jakamaan omistusta on muitakin tapoja kuin tehdä se lainsäädännön avulla.

Mielestäni ammattiliittojen pitäisi hoitaa omia asioitaan ja teollisuusmiesten omiaan."

Vuorotyötä elintason vuoksi

Keskusteltaessa jokapäiväisistä työhön liittyvistä asioista ilmaisee Thorpe tyytyväisyytensä Pohjois-Euroopassa käyttöön otettuihin viisi- ja kuusivuorojärjestelmiin.

Thorpe viittaa sosiaalis-

ten vaikeuksien vähenemiseen ja vapaa-ajan lisääntymiseen uusien järjestelyjen ansiosta. Viiden tai kuuden vuoron järjestelmällä ei hänen mielestään ole suuria eroja.

"Kaikesta vuorotyöstä on jonkin verran terveydellistä haittaa. Se myös vaikeuttaa sosiaalista kanssakäymistä."

"Elämme kuitenkin tällä hetkellä maailmassa, jossa tarvitaan nyt käytössä olevia menetelmiä korkean elintason ylläpitämiseksi. Meidän on työskenneltävä

vuorotyön haittojen poistamiseksi."

Voikkaan tehdas oli Victor Thorpen Suomen vierailulla ainoa tehdaskäynnin kohde. Vierailun osallistivat Paperiliitosta lakimies Pekka O. Aro ja tutkimussihteeri Heikki Niemi.

Kymiyhtiön edustajina pääsihteeri Thorpen vierailun yhteydessä olivat isännöitsijä Anders Lund ja myyntijohtaja Bjarne Nygård. Vierailuun osallistui myös Paperiliiton paikallisten osastojen toimihenkilöitä.

Pääsihteeri Victor E. Thorpe (kesk.) Voikkaan klubilla. Vasemmalla Voikkaan tehtaan isännöitsijä Anders Lund, oikealla kv. asioiden lakimies Pekka O. Aro Paperiliitosta.

Yhtiön tiloilla hyvä satovuosi

Kymiyhtiön tiloilla saatiin tänä vuonna hyvälaatuinen ja määrältään keskinkertainen sato. Viljojen keskisato on noin 3 500 kiloa hehtaarilta ja öljykasvien noin 1 500 kiloa hehtaarilta.

Syysviljoja ruista ja vehnää saatiin kylvetyksi normaali ala eli noin 55 hehtaaria. "Monena edellisestä syksynä on kylvöala jäänyt maan märkyiden ja sateiden takia erittäin pieneksi, esimerkiksi vuonna 1981 vain 23 hehtaariksi", toteaa tilanhoitaja Pertti Rähä Eerolasta.

Puintikausi elo—syyskuu on Rähän mukaan ollut normaalin lämpöinen ja elokuu ollut runsassateinen. Puintityössä tuli paljon sadekeskeytyksiä, sateet olivat kuitenkin lyhytaikaisia. Puintityö on sujunut hyvin ja 22.9. oli enää vain rapsi puimatta.

Kasvukausi alkoi Rähän

kertoman mukaan normaaliin aikaan, ensimmäiset kylvöt Eerolassa suoritettiin 8.5. Toukokuun sää oli kylvön kannalta edullinen, vaikka 9.—19.5 olikin erittäin kylmää ja sademäärä jäi alle keskiarvon.

Kesäkuussa puolestaan oli pitkä kylmä kausi ja sademäärä oli yli normaalin. Kylmyydestä johtuen oltiin kesäkuun lopussa kasvien kehityksessä jäljessä noin 12 päivää.

Kuuma ja vähäsateinen lämmin kausi heinäkuussa toisaalta joudutti viljojen tuleentumista ja lyhensi kortta; viljat pysyivät hyvin pystyssä ja lakoa oli erittäin vähän.

Heinäkuun hellepouta teki maahan myös paljon halkeamia, joten maan vedenläpäisykyky ja rakenne parantivat huomattavasti. Tätä ennen savimaat olivat monen sateisen vuoden jälkeen tiivistyneet erittäin pahasti.

Agrologi Rähä kertoo Voikkaan höyryvoimalan tuhkaa käytetyn maanparannukseen 500 tonnia noin 70 hehtaarin alalle.

Yhteensä oli Kymiyhtiön tiloilla Kuusankoskella, Korkassa, Karkkilassa ja Juankoskella peltoa tällä kasvukaudella viljelyssä 373 hehtaaria.

Tilanhoitaja Rähä mainitsee koko Suomen viljattavaan jääneen keskinkertaisesta sadosta huolimatta alijäämäiseksi. Leipäviljaa joudutaan tuomaan ulkomailta noin 100 milj. kiloa ja rehuviljaa saman verran. Tämän lisäksi varmuusvarastoja olisi lisättävä. "Viljanviljelyä olisi Suomessa laajennettava muiden kasvien kustannuksella", sanoo tilanhoitaja Rähä.

Juantehtaan viimeinen seppä

Sepän ammatti on katoamassa Juantehtaalta Olavi A. Hiltusen myötä.

Lähes jokaisessa pikkukylässä paukkui kyläseppän vasa vielä 20 vuotta sitten. Tänään on kotoinen paukunta vaiennut, kyläpajat ovat kadonneet.

Teollisuudessa on pienpajoille käynyt samoin. Aiem-

min monet tehtaajat pyrkivät mahdollisimman suureen omavaraisuuteen erityisesti laitteiden korjauksissa. Tehdaslaitoksen oma paja takoi mitä kulloinkin tarvittiin.

Kymiyhtiön Juankosken tehtaalla paja ja seppä ovat

vieläkin olemassa. Seppä Olavi A. Hiltunen kantaa nykyään kuitenkin korjausmiehen titteliä. Syynä on se, että varsinaisesta takomotyöstä on Juankoskella luovuttu. Vanhassa mielessä ei siis enää sepän töitä täällä tehdä.

Hiltunen työskentelee korjauspajan alaisuudessa korjausmiehenä. Kolmisenkymmentä miestä huolehtii Juantehtaan kunnossapidosta. "Tehtas on kauttaaltaan niin vanha, että korjattavaa kyllä löytyy", tuumii Olavi A. Hiltunen.

"Nykyään maailma on niin kehittynyt, että entiset sepän työt tehdään tehtaissa. Täällä Juankoskella viimeiset omat valut tehtiin 1970-luvulla. Silloinkin valuja tehtiin vain vähän."

Juankosken korjauspajalle Hiltunen tuli töihin 1944 sepän sälliksi. Vähitellen sällistä tuli seppä. Ajan myötä työt pajalla vähenivät, nyt siellä enää teroitetaan työkaluja. 1970-luvun loppupuolelta Hiltusta onkin alettu kutsua paperissa korjausmieheksi. Seppää ei enää Kymin Juankosken tehtaalla ole.

Pahoillaan Hiltunen ei tunnu olevan työnsä muuttumisesta. "Hommat ovat helpottuneet paljon alkuajoista. Silloin työ oli takomista ja sitä tehtiin kuumassa. Töitä riitti silloin niin seppälle kuin kisällillekin."

Työnjohtaja Pentti Sopanen aloitti ensimmäisen ohralohkon puimisen Eerolassa 12.8.

Työsuojelukoulutusta televisiossa

Televisiossa alkaa kuusi-osainen työsuojelukurssi lokakuussa. Puolen tunnin televisio-ohjelmat selvittävät työsuojelun perusteita. Ohjelmat alkavat maanantaina 25. lokakuuta klo 19.00.

Uusi ohjelma on aina viikon välein maanantaisin ja uusinnat ovat tiistaisin klo 10.10 ja perjantaisin klo

12.20.

Kyseisen työsuojelukoulutuksen on Yleisradion kanssa suunnitellut Työturvallisuuskeskus.

Television työsuojelukurssi ei korvaa työsuojelun koulutussopimuksen tarkoitamia viiden päivän työsuojelun peruskursseja. Sen suurin etu on suurten työ-

suojelun perusteista kiinnostuneiden katsojajoukkojen tavoittaminen, todetaan Työturvallisuuskeskuksesta.

Kymiyhtiön työpaikoilla ei ole tarkoitus järjestää työnantajan toimesta mitään erillisiä yhteistilaisuuksia kyseiseen kurssiin liittyen, todetaan Kuusankosken työsuojeluosastolta.

Yhtiön 41. kesäkisat pidettiin poutaisen sään vallitessa Verlassa 4.—5.9. Kesäkisat ke-räsivät tänä vuonna 184 kilpailijaa kamppai-lemmaan yhtiön mestaruudesta kyykässä, len-topallossa, maasto-ottelussa ja luontopolulla. Lisäksi tänä vuonna ensimmäisen kerran kil-pailtiin suunnistuksessa kesäkisojen yhteydes-sä. Kokeilu sai niin kilpailijoilta kuin järjestä-jiltäkin myönteisen vastaanoton.

Suunnistuksen mukaan ottamisen lisäksi kisoissa oli toinenkin uutuus. Sääntöjä oli muutettu siten, että entiset A- ja B-sarjat oli sulatettu yhteen lentopallossa ja kyykässä. Nyt kaikki joukkueet pelasivat samassa sarjassa, jossa oli kaksi eri lohkoa. Lohkojen voittajat pelasivat sitten loppuottelun keskenään ja kakkoset tais-telivat pronssitilasta.

Oleellista yhteishenki

Virallisesti kesäkisat avasi lauantaina 4.9. sosiaalipääl-likkö Raine Valleala. Valleala totesi kesäkisojen olevan ainoa tapahtuma, jossa eri tehdaspaikkakunnilta olevat henkilöt voivat näin laajasti tavata toisiaan.

”Kaikki tiedämme ne urheilulliset panokset, jotka kisoihin liittyvät. Kukin yrittää lajissaan ylittää omat rajansa. Mutta vielä suu-rempi merkitys kesäkisoilla on yhtiöläisten kanssakäy-misen edistäjänä. Kesäki-soille on juuri ominaista tämä yhteishenkeä lisäävä tunnelma”, sanoi Valleala avajaispuheessaan.

Kymintehdas ylivoimainen

Viime vuoden tapaan

Kymintehdas oli joukkueis-ta paras. Voitot Kyminteh-taalle tulivat miesten ja nais-ten kyykässä, lentopallossa sekä yksilölajeista 35-vuotiaiden suunnistuksesta, 50-vuotiaiden suunnistuksesta ja luontopolulta.

Toiseksi parhaiten pärjäsi Kuusanniemi, jolle voitot tulivat yleisen sarjan suun-nistuksesta sekä yleisen- ja 45-vuotiaiden sarjan maas-to-otteluista. Karkkilaan kul-ta matkasi 43-vuotiaiden

suunnistuksesta.

Yksilölajeista suunnistus oli jaettu neljään sarjaan. Yleisen sarjan voitti Keijo Joukainen (Kni), 35-vuotiaiden sarjan Martti Sanaksen-aho (Ky), 43-vuotiaat Unto Aalto (Ka) ja 50-vuotiaat Mauno Ripattila (Ky).

Maasto-ottelu oli jaettu yleiseen ja 40-vuotiaiden sarjaan. Yleisessä sarjassa voiton uusi Seppo Häkkinen (Kni) ja 40-vuotiaiden sar-jan paras oli Seppo Mäkinen (Kni).

Luontopolulla naiset pe-sivät tänä vuonna miehet. Sirpa Leino (Ky) otti voiton ja Leila Hokkanen (Ky) ho-peaa.

Lentopallossa valittiin myös kolmen ensimmäisen joukkueen parhaat pelaajat. Kymintehdasta Ritva Laine, Voikkaalta Kirsti Nenonen ja Heinolasta Elli Väisänen valittiin joukkueidensa par-haiksi.

Ensi vuonna Vierumäellä

Kesäkisojen yhteydessä kokoontuivat taas eri teh-daspaikkakuntien urheilu-edustajat kokoukseensa. Vuoden 1983 yhtiön kisa-paikat ja -ajankohdat sovit-tiin alustavasti. Talvikisat pidetään Kuopiossa 19.—20.3., kesäkisat Vierumäellä 3.—4.9. (samassa yhteydes-sä taas suunnistus) ja mies-ten lentopalloturnaus Kuusankoskella marraskuun lo-pulla.

Urheilupilpailujen sääntö-jä valvomaan ja mahdolliset protestit käsittelemään val-litsivat urheiluedustajat tuomarineuvoston. Neuvostoon valittiin Leo Silén Kuusan-koskelta, Heikki Mikkela Voikkaalta, Leo Puljava Kuusanniemestä, Seppo Sa-hala Hallasta ja Kauko Nie-minen Heinolasta.

Suunnistus oli nyt ensimmäistä kertaa kesäkisojen yhteydessä. Sekä suunnistajat että muut olivat tyytyväisiä kokeiluun ja siksi suunnistus myös pysynee kesäkisojen ohjelmassa. Kuvassa Jorma Heinonen Salon tehtaalta suunnistusmaastossa.

Verlan auri kesäkisat 4.

Suunnistus sopii ke

Yhtiön kesäkisojen järjestelystä vastaa sosiaali-ostasato. Sosiaalipäällikkö Raine Valleala oli sun-nuntaina suhteellisen tyytyväinen kisojen onnistu-miseen.

”Parhainta on ollut se, että säät ovat suosineet. Tämä on kesäkisoissa aina ratkaisevaa, koska tapahtumat ovat ulkona.”

”Suunnistus, joka oli kisojen yhteydessä ensim-mäistä kertaa, otettiin hyvin vastaan. Näin osoitet-tiin, että suunnistus voidaan hyvin liittää kesäkiso-jen yhteyteen. Kesäkisat antavat paremmat puitteet suunnistuskilpailulle, nostaten niiden merkitystä. Lisäksi tästä koituu järjestäjillekin pientä säästöä.”

”Jos kisat pidetään ensi vuonna Vierumäellä, pääs-tään suunnistus vielä keski-tetympään ja tiiviimpään liit-tämään muuhun ohjelmaan.

Porukka on käyttäyty-nyt täällä aivan asiallisesti. Kiva yhtiöläishenki on ollut jälleen havaittavissa. Taus-tapelkona on täällä monilla ollut, että näitä kisoja supis-tettaisiin tai että ne loppui-sivat. Tätä pidettäisiin erit-täin pahana asiana.

Kymintehdas taitaa taas kahmia voittoja vähän lii-kaa. Olisi toivonut, että

voittajat olisivat hiukan enemmän vaihtuneet. Se toi-si lisää jännitystä kisoihin.”

Lopuksi sosiaalipäällikkö Valleala lähetti toivomus-terveiset yhtiön johdolle: ”Olisi hienoa, jos yhtiön johtohenkilöt tulisivat jos-kus seuraamaan kisoja. Tä-mä on ainoa tapahtuma, jossa yhtiöläisiä on näin pal-jon eri paikkakunnilta yh-dessä koolla.”

Sähkeellä tämänvuotisia kisoja muisti Kymiyhtiön hallituksen puheenjohtaja Mika Tiivola.

Kilpailua ja rentoutumista

Karkkilalaiset tyytyväisiä kisoihin

Karkkilalaiset olivat lähteneet Verlan kisoihin suurimmalla osallistujamää-rällä mukaan. Pikkubussi toi noin 30:n hengen jouk-kuen Verlaan.

Leppä -nimisessä majassa olivat joukkueesta majoit-tuneet Pentti Autio, Tapani Peltonen, Kauko Ikonen ja Timo Huovila. Porukan tavoitti lauantaina illansuussa kämpältä kortinpeluun pa-rasta.

”Nämä kesäkisat ovat kyllä aivan hieno homma. Pääsee välillä rentoutu-maan, melkein kuin lomalla olisi”, tuumivat karkkilalai-set.

”Se on mukava tavata aina kerran vuodessa vanhoja tuttuja toisilta tehdaspaik-kakunnilta. Me kaikki olemme jo sen verran monet kisat käyneet, että ihmiset alkavat olla jo tuttuja.”

Menestykseäs kämpä

Neljän hengen kämpä kätki sisäänsä monipuolisen joukon kesäkisoihin osallis-tujia. Pentti tuli Verlaan pe-laamaan kyykkää, Kauko suunnistamaan, Tapani luon-topolulle ja Timo maasto-otteluun.

”Kaikista lajeista suori-tettiin Karkkilassa karsinat. Mutta kyllä se on niin, että samat kaverit tahtovat aina vuodesta toiseen pärjätä. Ei se porukka paljon vaihdu.”

Sattumalla eivät miehet kisoihin olleet päässeet, sen osoittivat seuraavan päivän tulostilastot. Pentti Autio oli voittamassa kyykässä hopeaa, Kauko Ikonen otti 35-vuotiaiden suunnistuk-sessa pronssia, samoin Timo Huovila maasto-ottelussa. Tapani Peltonen oli tasai-sessa luontopölkukilpailus-sa 11., vain pisteen voittajal-le hävinneenä.

Suunnistusviesti mukaan

Kisojen nykyistä laajuutta pitivät karkkilalaiset sopi-

vana. Pientä ajatuksenvaih-toa kyykän sopivuudesta ki-soihin hetki käytiin, mutta keskustelu päättyi ratkaise-mattomaan. ”No menköön siinä sivussa.”

”Oli hyvä idea yhdistää suunnistus kesäkisoihin. Sun-nuntaina olisi vielä hyvä ke-hittää joku helppo suunnis-tusviesti. Näin suunnistajilla olisi sunnuntainakin jotakin tekemistä”, ehdotti Kauko. Muutkin pitivät Kaukon ehdotusta hyvänä.

Hyvä yhteishenki

Karkkilalaisilla tuntui ole-van oikein hyvä yhteishenki keskuudessaan. ”Lentopal-lossa ollaan oltu yhtiön ki-soissa myös mukana samal-la porukalla, samoin hiihdossa. Kotipuolella pelail-laan myös tennistä yhdes-sä.” Yhtiön kesäkisoissakin on tällä porukalla käyty jo pitkään, sillä kämpän ”kuo-puksetkin” ovat olleet jo 15 vuotta yhtiön palveluksessa.

”Yhtiön puitteissa kisat ovat kiva kuvio. Olisi hie-noa, jos niitä ei mitenkään tulevaisuudessakaan rustail-taisi.”

Kansainvälinen tuomari

Kansainvälistä väriä ke-säkisoille antoi tsekkoslo-vakialainen Vladimir Sirvon, joka toimi naisten lentopal-lo-otteluissa tuomarina. Sir-vonhan on kuusankoskelai-sille tuttu KuuPan valmen-tajana.

”Tsekkoslovakiassa on paljon samanlaisia tehtaiden välisiä kisoja. Pidän tällaisia kisoja erittäin myönteisinä.

Pelaamisen lisäksi on erit-täin merkittävää jo pelkkä yhdessäolo tällaisissa kisois-sa”, kertoi Vladimir Sirvon.

Lentopallo on Tsekkoslo-vakiassa heti jääkiekon ja jal-kapallon jälkeen kolmas valtalaji. Lentopalloliitto on maan urheiluliitoista suurin, mikä myös antaa kuvan la-jin vahvasta asemasta.

Vladimir Sirvon on itse ennen kaikkea pelaaja ja valmentaja. Tsekkoslovaki-assa kuitenkin kaikki kansainväliset pelaajat saavat myös tuomarikoulutuksen. Joten kesäkisojen lentopal-lon voitoista tai tappioista lienee vaikea ainakaan tuo-maria syyttää epäpätevyydestä.

Voikkaa on nykyisin Vla-dimir Sirvon eli ”Sirvosen” kotipaikka. Sirvoseksi su-kunimi muuttui, kun totu-tellessaan uuteen kotiympä-ristöönsä Vladimir huomasi naapureiden postilaatikot: Lahtinen, Virtanen, Mäki-nen ... Pitäähän sitä uuteen ympäristöön sopeutua, ja niin komeili pian postilaati-kossa Vladimir Sirvon.

Vladimir ”Sirvonen” on huippuluokan pelaajavalmen-taja Tsekkoslovakiasta.

Karkkilasta saapuivat Pentti Autio, Tapani Peltonen, Kauko Ikonen ja Timo Huovila kesäkisoihin. Takana Leppä-niminen maja, jossa miehet olivat majoituksessa.

Kokoiset —5.9.1982

Kesäkisoihin

Hyviä kisasäitä kiitteli sosiaalipäällikkö Raine Valleala.

Mitä mieltä?

Teksti: Olli Laurila
Kuvat: Tuomo Pitkänen

Mitä mieltä olivat osallistujat Verlassa järjestetyistä kesäkisoista, kyselimme mukana olleilta. Hyvin tyytyväisiä tunnuttiin olevan, eikä suuria muutoksia nykyiseen käytäntöön toivonut kukaan.

Suunnistus sopi haastateltavien mielestä mainiosti mukaan kesäkisojen ohjelmaan. Jotkut tuntuivat pelkäävän laman vaikuttavan kesäkisojen tulevaisuuteen.

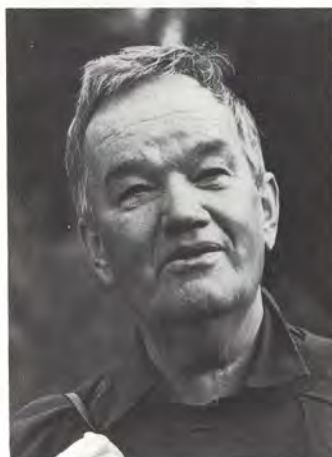

Matti Willem, Salo

Matti Willemin mielestä tämänvuotiset kisat ovat parhaat, joissa hän on ollut mukana. Vertailupohjana on jo aiemmat yhdeksän kisaa.

"Ensimmäinen kerta kun tuntuu, että koko ajan tapahtuu. Kun ei ole enää A ja B-sarjoja on saatu enemmän toimintaa aikaiseksi.

Tuntuu etteivät kisat vielä liian suuret ole. Lajit ovat hyvät, koska ne eivät ole aivan erikoislajeja. Nyt pystyvät vielä muutkin kuin aktiivurheilijat osallistumaan kisoihin."

Kauko Nieminen, Heinola

Kauko Nieminen on ollut mukana kesäkisoissa kymmenen kertaa. Suhtautuminen kisoihin on yksipuolisen myönteistä. Myös kisojen nykyinen laajuus, jossa suunnistus on mukana, on juuri sopiva.

"Kisat kasvattavat yhteishenkeä. Heinolasta lähdetään aina oikein mielellään kisoihin." Juuri yhteishenki onkin Kauko Niemisen mukaan parasta kesäkisoissa.

"Kivempaa fiilistä ei voi olla, mitä eilen illalla iltajuhlassa oli. Sen oikein tunsi."

Airi Venho, Karkkila

"On ollut ihan hauskat kisat. Kilpailuhenki on ollut hyvä ja on ollut hauska tavata yhtiöläistovereita kisoissa."

Ainoastaan kiire on joskus ollut negatiivinen asia kisoissa. "Sellaisilla ihmisillä, jotka osallistuvat useampiin lajeihin on ollut joskus vähän kiire ehtiä kaikkeen mukaan."

Pieni pelko kisojen jatkuvuudesta kangerteli myös Airi Venhon mieltä. "Olisi hienoa, jos kesäkisat saisivat jatkua nykyisellään. Aina on olemassa pieni pelko."

Olli Laitinen, Juankoski

"Parasta näissä kisoissa on ollut ilmat. Ne ovat kertakaikkiaan suoneet kisoja. Huonointa taas sunnuntai-ohjelman ajoitus, joka mielestäni on ollut pikkuisen pielessä. On tullut turhaa odottamista."

Juuri nyt ovat kisat Olli Laitisen mielestä sopivan kokoiset. Suunnistus on myös sopinut hienosti kuvaan.

"Toivottavasti tulevaisuudessa kisat jatkuvat tähän malliin ja yhdeksän vuoden perästä voidaan viettää 50. juhlakisat."

Tulokset

Lentopallo

Lohko I
Kymintehdas—Karkkila 1-1, Kuusanniemi—Kymintehdas 0-2, Karkkila—Kuusanniemi 2-0.

Lohko II
Voikkaa—Halla 2-0, Halla—Heinola 0-2, Heinola—Voikkaa 0-2.

Loppuottelut
Karkkila—Heinola 0-2 (11-15, 12-15), Voikkaa—Kymintehdas 0-2 (10-15, 3-15).

1. Kymintehdas (Tuovi Nyholm, Leila Hokkanen, Marja Nikkilä, Terttu Sihvola, Riitta Mykrä, Ritva Laine, Leena Sirén), 2. Voikkaa (Kirsti Nenonen, Kaija Lummio, Betty Puholainen, Anneli Kansikas, Jaana Apajasaari, Virpi Rantaharju), 3. Heinola (Hilkka Haikonen, Seija Heinonen, Aila Hämäläinen, Raili Niemelä, Elli Väisänen, Eilä Väänänen), 4. Karkkila, 5. Kuusanniemi, 6. Halla.

Kyykkä (miehet)

Lohko I
Kymintehdas 6 pist., Voikkaa 4, Heinola 2, Halla 0.

Ottelut
Voikkaa—Heinola 5-50, Kymi—Heinola 7-19, Kymi—Voikkaa +2-15, Kymi—Halla 18-82, Halla—Voikkaa 77-11, Heinola—Halla 30-64.

Lohko II

Karkkila 6 pist., Kuusanniemi 4, Juankoski 2, Salo 0.

Ottelut

Kuusanniemi—Salo 2-29, Juankoski—Kuusanniemi 43-1, Salo—Juankoski 32-22.

Kyykkä (miehet)

Lohko II

Ottelut
Karkkila—Juankoski 12-24, Karkkila—Salo 16-24, Karkkila—Kuusanniemi 1-2.

Loppuottelut

Voikkaa—Kuusanniemi 8-+8, Kymintehdas—Karkkila +11-11, 1. Kymintehdas (Pertti Tuviala, Erkki Leino, Reijo Mauno, Seppo Suoknuuti), 2. Karkkila (Pentti Autio, Jaakko Ahlgren, Eino Kulmala, Onni Venho), 3. Kuusanniemi (Ensio Niemi, Markku Ahola, Yrjö Junni, Markku Kansikas), 4. Voikkaa.

Kyykkä (naiset)

1. Kymintehdas 6 pist., (Tuovi Nyholm, Sirpa Leino), 2. Karkkila 6 (Airi Venho, Elli Lappalainen), 3. Heinola 4 (Seija Heinonen, Elli Väisänen), 4. Halla 2, 5. Voikkaa 0, 6. Salo 0.

Ottelut

Karkkila—Kymintehdas 58-44, Salo—Kymintehdas 54-15, Karkkila—Halla 49-53, Salo—Halla 53-47, Heinola—Halla 56-66, Kymintehdas—Heinola 27-40, Voikkaa—Heinola 32-24, Karkkila—Voikkaa 22-36, Karkkila—Heinola 48-75.

Maasto-ottelu

Yleinen

1. Seppo Häkkinen Kni 11 pist., 2. Raimo Mäkinen Ky 12, 3. Timo Huovila Ka 14, 4. Kalevi Pahlkala Ky 17, 5. Raimo Timonen Kni 17, 6. Tero Puranen Ky 18, 7. Väinö Koponen Ka 18, 8. Kauko Myntinen Ha 21, 9. Aarno Heiskala Ky 25, 10. Jorma Lyytinen He 36, 11. Hannu Ruottu So 40, 12. Markku Vartiainen Ju 43, 13. Ossi Tuominen Vo 51, 14. Timo Pasanen Ju 54, 15. Toivo Repo So 58, 16. Esa Koski Ha 64, 17. Veikko Partanen So 82, 18. Matti Lindroos Kni 87, 19. Reino Wahlroos Sa 90, 20. Markku Tähkänen He 103, 21. Heikki Lipsanen Kni 105, 22. Pentti Äyräs He 111.

40 v.

1. Seppo Mäkinen Kni 29 pist., 2. Keijo Holopainen Vo 41, 3. Lauri Kukkonen Vo 47, 4. Eero Tiainen Ju 113.

Luontopolku

1. Sirpa Leino Ky 9 pist., 2. Leila Hokkanen Ky 9, 3. Hannu Tervapuro Ka 9, 4. Elvi Vetterranta Sa 9,5, Esko Hollander Ju 8, 6. Leo Puljava Kni 8, 7. Raimo Toivonen Kni 8, 8. Seppo Suoknuuti Ky, 8,9. Leena Sirén Ky 8, 10. Tuula Tervapuro Ka 8, 11. Tapani Peltonen Ka 8, 12. Mauno Ripattila Ky 8, 13. Asta Rantanen Sa 8, 14. Veikko Pasi Vo 8, 15. Reijo Mauno Ky 8, 16. Maria Hasari Kni 8, 17. Riitta Mykrä Ky 7, 18. Markku Anttila Vo 7, 19. Kari Mattila He 7, 20. Jukka Kostamo Sa 7.

Vuodessa 40 000 km yhteistä matkaa

Taas on yhteinen matka edessä. Vas:lla johtaja Heikki Kellokoski, oik:lla autonkuljettaja Alpo Starck.

”Hänellä on oma työnsä, minulla oma. Emme me paljoa matkojen aikana keskustele, joskus kuitenkin tarinoidaan”, kertoo työstään **Alpo Starck**, Kymi Kymmene Paperin johtajan **Heikki Kellokosken** autonkuljettaja.

Yhteistä matkaa johtaja Kellokoski ja Starck taittavat vuosittain keskimäärin 40 000 kilometriä. Samantyyppisiä ”henkikuljettajan” vakansseja eli johtajien käyttöön erityisesti nimettyjä kuljettajia on Starckin lisäksi Kuusankoskella neljä.

Alpo, kuten muutkaan johtajien kuljettajat, ei ole toimeettomana vakituisen kuljetettavan ollessa esimerkiksi pitkällä ulkomaanmatkalla. Kuusankosken tehtailla nimittäin on jatkuvasti tarvetta kuljettajaa sekä henkilöitä että tavaraa.

Kellokosken kuljettajana Starck on ollut ”siitä lähtien, kun Kellokoskesta tuli johtaja” eli vuodesta 1974.

Kokemusta samasta työstä on Alpo Starckilla jo vuodesta 1949, kuljetettavina ovat olleet mm. von Troil, Sucksdorf, Rähä ja Olander.

”Nykyään johtajat ovat

kiireellisempiä kuin ennen, pitää päivässä saada enemmän aikaiseksi”, arvelee Starck.

Myös muuten on työ vuosien mittaan muuttunut: Ennen ei voinut ajatella Juantehtaan matkaa tehtäväksi yhden päivän aikana, nyt se sujuu helposti hyvien teiden ja hyvän auton ansiosta.

”Helsinkiin kesti matka ennen nykyisiä kestopäällysteteiteitä lähes kaksi ja puoli tuntia. Autot olivat hyviä ja niillä sai ajaa niin kovaa kuin pääsi, mutta tiet olivat tuolloin huonoja”, muistelee Starck.

Valtaosa virka-autolla tehtävistä matkoista suuntautuu Helsinkiin. Hallituksen konttori, lentokenttä, Tilgmann, markkinoinnin konttori ja Tietotehdas ovat useimmiten osoitteina.

Johtajan työpäivät venyvät usein pitkiksi, on kokouksia, palaverieita, aikai-

sia lähtöjä, myöhäisiä tuloja.

”Minun työni ei kuitenkaan ole niin epäsäännöllistä kuin voisi kuvitella”, sanoo Starck. Hänellä on kiinteä kuukausipalkka sekä kiinteä ylityölisä. Jos ylityöt ylittävät sovitun rajan, mak-

Osa autonkuljettaja Alpo Starckin ajasta kuluu kuljetettavan odottamiseen.

setaan ylityökorvaus tai annetaan vapaata.

Mukava amerikkalainen

Alpo Starck kuljettaa johtaja Kellokoskea kaksi vuotta vanhalla Buickilla, pari tonnia painavalla amerikkalaisvalmisteisella autolla. Auton paino yhdessä hyvien ajo-ominaisuuksien kanssa takaa sen, että matkaa voidaan tehdä turvallisesti niin kesä- kuin talvioloissakin.

”5,4 litran koneeksi tämä ei kuluta paljon, rauhallisessa ajossa noin 14 litraa satsella”, sanoo ilmastointilaitteella varustetusta autostaan sen kuljettaja.

Auton korjaustöistä ei kuljettajan tarvitse huolehtia, määräaikaishuolloista vastaaminen riittää. Paljon ei autoa tien päällä voisi-kaan korjata — eikä yleensä olisi aikaakaan.

54-vuotias Alpo Starck on omien laskujensa mukaan ehtinyt kuljettaa autoja kaikkiaan lähes kaksi miljoonaa kilometriä — matka vastaa lähes 50 kertaa maapallon ympäri päiväntasaajan kohdalla.

Kellokosken kanssa matkanteko on toistaiseksi ollut myös turvallista. ”Limpunkokoisiin lommoihin ovat kolarien jäljet jääneet”, muistelee Alpo Starck.

Haukat saalistavat tehdasalueilla

Nuori uroskanahaukka eksi helmikuun lopulla vanhan sellun tiloihin.

Kymiyhtiön vanhat tehdasrakennukset Kymen tehtaalla ja Voikkaalla ovat paikoitellen epäkäyttännölliset nykyisen suuruiseen tuotannolliseen toimintaan. Sitä miellyttävämpiä vanhat osat tehtaista ovat sen sijaan paikalliselle pikkulintukanalle, erityisesti puluille.

Vanhon tehtaiden ja aputilojen ullakot, räystäänaluset ym. ovat hyviä paikkoja pesiä. Rungas lintukanta kuitenkin houkuttelee paikalle myös petolintuja, lähinnä haukkoja.

”Rungas pulukanta on helposti pyydystettävää ravintoa petolinnuille”, sanoo sähkömestari **Lassi Kujala** Kymen paperitehtaan sähkökorjaamolta.

Kujala kertoo nuoren naaraspuolisen varpushaukan 19.8. huikkealla saalistuslennollaan eksyneen Kymen sähkökorjaamon sisätiloihin. Se säilyi ihmeen kaupalla ryntäyksestään vahingoittumattomana, mutta jäi satimeen korjaamotiloihin.

”Samoin kävi nuorelle kanahaukkaurokselle helmikuussa viime talvena. Se tavattiin lentelemästä vanhan sellutehtaan keittämön yläkerrassa ilman pienintäkään toivoa ulospääsystä omin avuin.”

Kumpikin tapauksista päättyi onnellisesti, sillä lintu havaittiin ajoissa ja voi-

tiin vapauttaa melko yksinkertaisin toimin.

Lintujen elämää myös vapaa-aikanaan tarkkaileva Kujala kertoo tehtaan tiloihin eksyvien olevan yleensä nuorempia yksilöitä, vanhemmat pärjäävät luonnonsakin ja tajuavat teolliseen ympäristöön liittyvät vaarat. Nuoret eivät saalistuskiikkossaan näe vaaraa.

”Kyyhkyt ovat saalistusteknisesti juuri sopivan kokoisia kanahaukkauroksille, hieman yläkanttia varpushaukkanaraalle, mutta kiinni saatuina ne palkitsevat vaivan ja riskin monin verroin.

Kuvio alkaa selkiytyä, kun vielä otetaan huomioon se, että nuoret petolinnut ovat melko kehoja saalistajia — löytyy syy niiden vierailuihin ja jopa oleskeluun tehdasalueella. Moni höyhenten ja sulkien ympäröimä, huolellisesti syöty pulun jäännös saa myös näin oman loogisen selityksensä”, päättelee Kujala.

Lusalla tapetaan pasma paperia

Paperitehtaan työmiehen yleinen työkalu on lusapuukko ja jokainen tietää mikä se on. Asian selvittämisessä toisen alan ihmiselle on kuitenkin työtä.

Mikä on lusan historia, ja kuinka sen kerrot lyhyesti muille?

Ps. Jokin klubi käyttää kuulemma lusaa myös pöytäviirinä.

Ei paperinlusaaja

Lusa eli tappopuukko on ollut Suomen paperiteollisuudessa käytössä ainakin tämän vuosisadan ajan. Varmaa tietoa sen ”historiasta” ei ole olemassa. Suomen kielen sanakirja tuntee sanan lusa ja sanoo sen olevan tuohen, petun yms. kiskontaan käytetty lastamainen työväline: lusa, nyljin. On mahdollista, että lusa on sitä kautta huomattu hyödylliseksi myös paperiteollisuudessa.

Lusaa käytetään silloin, kun tampoisiin tai paperirullaan tullut vika, rynkky, reikä, vana tai märkyys poistetaan katkaisemalla paperia poikittaisuunnassa riittävän monta kerrosta. Vahvempaa paperia poistettaessa voidaan katkaisu aloittaa puukolla ja sen jälkeen leikata paperi poikki lusalla. Lusan avulla saadaan poistetuksi juuri haluttu kerros paperia, koska se

ei vahingoita alle jäävää paperia.

Yhdellä kerralla lusattavaa (tai tapettavaa) paperikerrosta kutsutaan paperitehtaalta pasmaksi.

Lusaa käytetään silloin, kun paperikerroksia pitää poistaa vain rajoitettu määrä. Paperia tapetaan myös kirveellä ja koko rullan ollessa kyseessä giljotiinilla.

Lusan teräosa on muotoiltu aina samantyyppisen käyttöpaikasta riippumatta. Sen sijaan kädensijan muoto vaihtelee; tukevampaa kädensijaa tarvitaan lusattaessa paksumpia paperilaatuja.

Myös nimi vaihtelee. Voikkaalla puhutaan lusasta, Kuusaan saaren jenkki-koneilla tappopuukosta.

Kymiyhtiön paperitehtaila Kuusankoskella käytetään vain puusta valmistettavia lusaa. Sekä Voikkaan että Kymen paperitehtaille

tilataan lusan aihiot Puusepäntehtaan Heikki Maunolta Kuusankoskelta.

Aihioihin käytetään koirin suorasyistä pintapuuta. Nimenomaan karkkiosan pitää olla pintaa, muuten se ei kestä terää paperikerrosten väliin työnnettäessä. Ns. putsausvaiheessa, jossa aihiosta hiotaan terävät kulmat pois, karsitaan 10–20 % aihiosta ja käytetään polttopuiksi.

Kymen paperitehtaille tilataan lusa-aihiota nelisentuhatta kappaletta vuosittain, Voikkaalle hieman vähemmän. Paperitehtaalta lusat ovat henkilökohtaisia työvälineitä ja jokainen paperimies viimeistelee lusalle parhaaksi katsomansa mallin puukolla ja santapaperilla.

Lusa voidaan valmistaa myös muovista tai metallista. Kuusankoskella luovutettiin muoviluisista niiden su-

lamisen vuoksi, metalli puolestaan rikkoo liikaa paperia. Eurooppalaisissa paperitehtaisissa käytetään paljon alumiinisia lusaa. Kymen saksalaisessa osakkuusyhtiössä Nordland Papierissa on kuitenkin käytössä Stanley-veitsi, jota käytetään paljon myös Kanadan paperiteollisuudessa.

Kymiyhtiön tytäryrityksessä Star Paper Ltd:ssä

käytetään niin ikään Stanley-veistä, johon tarvittaessa voi vaihtaa uuden terän.

Klubi, joka käyttää lusaa pöytäviirinä, on kuusankoskelainen Round Table-klubi, tunnukseltaan RT 92. Sen puheenjohtaja ins. **Martti Kokko** kertoo lusan valitun pöytäviiriksi lähinnä siitä syystä, että se kuvaa hyvin paperikaupunkia Kuusankoskea.

Lusapuukko on osoittanut käytännöllisyytensä vuosikymmenien aikana paperiteollisuudessa.

Henkilöuutiset

Konserni

Kuusankoski

Eero Routamo

Kymi Kymmene Konsernissa on yhdistetty kotimaan lakiasiat ja kansainväliset lakiasiat oik.tri Eero Routamon alaisuuteen loka-kuun 1. päivästä lukien.

Martti Enäjärvi

Samassa yhteydessä varatuomari **Martti Enäjärvi** on nimitetty hallituksen sihteeriksi asemapaikkanaan Helsinkiin.

Kansainvälisiä lakiasioita hoitava OTK **Risto Rämö** jatkaa johtajiston sihteerinä. Hänen, OTK, ekon. **Marjatta Pasilan** ja varatuomari **Jaakko Sutelan** asemapaikka on Kuusankoski.

Perustuotanto

Haukkasuo

Ensio Erkinharju

Haukkasuon turvetyömaan tuotantopäälliköksi on 1.10. lukien nimitetty insinööri **Ensio Erkinharju**. Ensio Erkinharju vastaa myös voimaosaston polttoaine- ja vesilaboratoriosta sekä toimii ympäristönsuojelutehtävissä.

Sahatavaran markkinointi

Timothy Gabriel

Timothy Gabriel, 27, on nimitetty myyntipäälliköksi Kymi-yhtiön Hemel Hems-teadissa, Englannissa toimivaan sahatavaran myyntiyhtiöön Kymmene Timber Limitediin.

Paperi

Kouvolan Kirjapaino

Myyntifaktori **Markku Jalavan** siirrettyä toisen yhtiön palvelukseen on myyntifaktori Kouvolaan Kirjapainon Helsingin myyntikonttoriin nimitetty 1.9. alkaen faktori **Vesa Vänttinen** (34).

Kuusankoski

Järjestelmäsuunnittelija **Olli Laine** osto-osastolta on 14.9. eronnut yhtiön palveluksesta.

vässään hän on ollut vuodesta 1976 lähtien.

Heinola

Puristaja **Raikas Tontti** radiaattoriosastolta täyttää 50 vuotta 5.10. Hän on syntynyt Käkisalmen. Yhtiön palveluksessa hän on ollut vuodesta 1959 lähtien. Vapaa-aikanaan hän harrastaa lentopalloa.

(14 palveluvuotta).

Metalli

Karkkila
Konttorin siivoaja **Eila Salo** (16 palveluvuotta).

Salo
Siivoaja **Maria Vihiniemi** (7 palveluvuotta).

Konserni

Kuusankoski
Eläkeas. virkailija **Sanni Peltola** (34) palveluvuotta.

Pulsa, Vo, 294.

Kymi ampui Nesteen nurin

Brusaksessa käytiin 3.9. ampumaottelu Kymi-yhtiön ja Nesteen ampumakerhojen välillä. 5-miehisin joukkuein pienoispistoolein käydyn ottelun voittivat kymiläiset pistein 2 836—2 784.

Tulokset:
1. O. Pulsa, K, 580, 2. K. Mäntylä, N, 570, 3. K. Salonen, K, 566, 4. P. Valokari, K, 566, 5. S. Rautio, K, 566, 6. R. Kaikkonen, N, 561, 7. E. Paasela, N, 561, 8. J. Eloranta, K, 558, 9. E. Nikkilä, N, 556, 10. R. Penttinen, N, 536.

Kuusaalaisille

Liikuntakurssille

Kuntokauden pääpalkinnon eli viikon liikuntakurssin saivat Voikkaalla kuntojuhlassa 25.8. pidetyssä arvonnassa seuraavat henkilöt: Pirkko Autio, Senja Erjansalo, Maire Kivinen, Heikki Linden, Rauno Lummo, Lauri Mattila, Seppo Muukka, Helga Nurkka, Pentti Penttilä, Teuvo Pöysä, Veikko Rakola, Pentti Solio, Ilkka Suortanen, Erkki Toivonen, Sylvi Virta.

Perinnekerho teki vihtoja

Kemian vireästi toimiva perinnekerho on aktiivinen myös kesällä. Tänä vuonna järjestettiin vasta — eli vihtakurssi Mäntyharjun Mouhussa. Kurssin vetivät **Ahti Lindsten** ja Tehdaspuun piiriteknikko **Kauko Keränen**. Kurssin aikana myös kilpailtiin vihdanteossa. Parhaan vihdan teki **Maire Alanko**.

Kirpputori Toimelassa

Kuusaan naistenkerhot järjestävät yhteisen kirpputorin Toimelassa to. 7.10. klo 14—16. Tarjolla monenlaisia käyttökelpoista tavaraa.

Naistenkerhot

Akanat kokoontuvat kerhoiltaan Toimelassa ke 29.9. klo 19. Jalokojenhoitaja **Anja Silén** esitelmöi jalkojen kotihoidosta. Seuraava kerhoilta on 13.10., jolloin kotitalousteknikko **Maija-Leena Prusi** kertoo pihan puista.

Vilhelmiinat kokoontuvat Voikkaan seuratalossa to 30.9. ja 14.10. klo 19. Viime mainitussa illassa vierailee konsulentti **Maria Sivonen**.

Ykkösten seuraava kerhoilta on Toimelassa ti 5.10. klo 17. Kerhoillalla 19.10. toiminnanjohtaja **Merja Viinikainen** puhuu energian säästöstä kodissa.

Kakkosten kerhoilta on Toimelassa to 7.10. Talousopettaja **Virpi Ikonen** kertoo monipuolisesta voileivästä.

Kuntokilpailu naistenkerhoille

Kakkoskerho haastaa muut naistenkerhot kuntoiluun 1.10.—30.11.82. Kulakin kerholaisella on edellä mainittuna aikana tavoitteena 10 kuntosuoritusta yhtiön kuntoilukohteilla. Kävelyssä vähimmäisvaatimus on 5 km/kerta. Kerhoilla on keskinäinen prosenttikilpailu. Tarkemmat ohjeet annetaan kerhoillalla.

Ensiapua harjoiteltiin

Ensiavun I-kurssin 6.—9.9. ovat suorittaneet seuraavat henkilöt Kuusankoskella: Arvo Hallikas sos.os., Harri Hallikas Vo pap. jälkikäsitteily, Veikko Heini-kainen Fin.Per., Kauko Helander Ky. höyry, Verner Helenius sellu, Teuvo Huuhko sellu, Hannu Jarva Vo höyry, Lasse Kytö sellu, Riitta Kähärä Vo.pap., Martti Laitinen PK 7, Ilkka Laurila Vo. pap., Eino Metso sellu, Markku Mäkinen kuljetus, Väinö Niemelä sellu, Juha Paronen Vo. konekorj., Kalevi Rätty, pap. hallinto, Antero Strand Ky Pap F-os., Seppo Taihoma, sellu, Eino Tuunanen, Vo. puuhiomo, Ilkka Vesa, Vo rakennus.

Ensiavun jatkokurssin 16.—19.8. suoritti 17 henkilöä ja jatkokurssin 13.9.—16.9. 19 henkilöä. Kurssien vetäjänä oli **Anna-Liisa Mikkilä**.

Omaisista kutsutaan sellulle

Kuusanniemen sellutehtaan henkilökunnan omaisilla on mahdollisuus vieraila tehtaassa lauantaina 2.10. klo 13.30. Kokoontuminen sellutehtaan ruokalassa.

Työterveyskeskuksen vastaanottoon muutoksia

Lääkieteen lisensiaatti **Karl Henrik Roschier** jää lokakuun alusta lukien eläkkeelle Kymi-yhtiön työterveyskeskuksesta Kuusankoskella, eikä hänen tilalleen toistaiseksi valita uutta lääkäriä.

Mm. tästä syystä tulee äkillisesti sairastuneiden potilaiden vastaanottoon työterveyskeskuksessa muutoksia niin ikään lokakuun alusta lähtien.

Ilmoittautuminen tapahtuu edelleen työterveyskes-

kuksen toimistoon joko henkilökohtaisesti tai puhelimitse numeroon (40)2377 klo 8.00—11.00 ja numeroon (40)2382 klo 11—16.

Aamuruuhkan välttämiseksi toivotaan äkillisissäkin tapauksissa ajanvarausta puhelimitse, silloin kun se on mahdollista.

Toimistosta potilaat ohjataan ensin työterveyshoitajan vastaanotolle. Hän hoitaa osan potilaista itse annettujen ohjeiden mukaisesti ja ohjaa osan tarvittaessa

lääkärin päivystysvastaanotolle.

Mikäli potilaan tila ei vaadi välitöntä lääkärinhoitoa, sovitaan aika lääkärin vastaanotolle normaalin ajanvarauksen kautta.

Järjestelyllä pyritään saamaan vastaanotolle pääsy joustavammaksi ja välttämään pitkiä odotusaikoja, sekä estämään muilla kuin äkillisillä syillä pääsyn lääkärin normaali vastaanotolle ohi jonojen.

Voikkaan osaston tuki työväenlehden tilaajalle on 30 mk. Sen saat taloudenhoitajalta maksettuaasi ensi vuoden -83 lehtitilauksen. Kannattaa tilata "meidän" lehtiä.

Kuusaan Sähkömiehet osasto 74

Lentopalloharjoitukset Kuusaan lukiolla torstaisin klo 19.00—21.00. Jäsenet joukolla palloilemaan!

Paperiliiton Voikkaan osasto 36

Työhuonekuntien puheenjohtajien huomioon:

Työhuonekunnan kokoukset on pidettävä lokakuun aikana. Kokouksissa valitaan työosastojen luottamusmiehesohdotkaat, pääluottamusmiehesohdotkaat ja osaston puheenjohtajaehdotkaat, sekä jäsenehdotkaat osaston toimikuntaan. Huomioitava on myös liiton uusi ohjesääntö, jonka mukaan luottamusmiehet valitaan kerrallaan 2-vuotiskaudeksi.

Paperiliiton lehtisetelit, arvo 50 mk, ovat noudettavissa pääluottamusmiehen toimistosta.

Merkkipäiviä

Kuusankoski

Klubin emäntä **Sisko Niilo-Rämä** Voikkaan klubilta

Paperi

Tuotantopäällikkö **Åke Lindholm** (34 palveluvuotta), siivoaja **Sirkka-Liisa Korpinen** (31), käämijä **Lip-**

po Niemelä (41), sähköasentaja **Ilmari Mäkelä** (26) ja kuorimomies **Matti Ruotsalainen** (30).

Perustuotanto

Kuusankoski
Tuotantopäällikkö **Teuvo Ilmonen** 1.10. (22 palveluvuotta) ja lääketieteen lis. **Karl Henrik Roschier** 1.10. (25).

Halla
Tasaaja **Tyynne Julkunen**

11. Seppo Sormunen, He, 282+269=551, 12. Rauni Henttonen, Kni, 264+280=544, 13. Heimo Salminen, He, 261+280=541,

Ikämiehet: 1. Keijo Salonen, Vo, 273+296=569, 2. Risto Muukkonen, Kni, 262+277=539, 3. Kalevi Rätty, Ky, 258+264=522, 4. Urho Rantaharju, Vo, 249+249=498.

Joukkuekilpailu: 1. Voikkaa, 5/564,4, 2. Heinola 3/556,0, 3. Kuusanniemi, 5/547,8, 4. Karkkila 3/532,0. Kouluosa: 1. Seppo Sormunen, He, 282, 2. Seppo Rautio, Kni, 281, 3. Olavi Pulsa, Vo, 281.

Kuvio-osa: 1. Keijo Salonen, Vo, 296, 2. Martti Tähtänen, He, 295, 3. Olavi

Pulsa ja Rautio pienoispistoolin parhaat yhtiössä

Tulokset 11.9. pidetyistä yhtiön mestaruuskilpailuista.

Yleinen sarja; 30+30 ls: 1. Olavi Pulsa, Vo, 281+294=575, 2. Seppo Rautio, Kni, 281+294=575, 3. Martti Tähtänen, He, 271+295=566, 4. Jussi Eloranta, Vo, 276+289=565, 5. Tapio Pihlaja, So, 279+282=561, 6. Pentti Sippu, Ky, 270+289=559, 7. Pekka Valokari, Vo, 273+285=558, 8. Markku Nenonen, Vo, 276+279=555, 9. Yrjö Jaatinen, Ka, 269+283=552, 10. Kari Virtanen, He, 267+284=551,

UutisKymi

Päätoimittaja Reijo Virta puh. 2168 (suora 951-402 168)

Vt. toimitussihteeri Olli Laurila

Toimituksen sihteeri Irma Rähä puh. 2173 (suora 951-402 173)

Valokuvaaja Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068

Paperi: Kymen paperitehtaan KymArt Matta 100 g/m² ISSN 0358-416X

Toimitus Kymi Kymmene Oy Tiedotusosasto Niementie 13 45700 Kuusankoski Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino Kymi Kymmene Paperi Kouvolaan Kirjapaino Valtakatu 28 45100 Kouvola 10 Puh.vaihde 951-11 551

Lehden seuraava numero ilmestyy 18.10. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään keskiviikkona 6.10. klo 16.30.

Arvovieraita Kuusankoskella

Kiinan valtiollisen ulkomaankauppapankin Bank of Chinan johtokunnan puheenjohtaja **Bu Ming** tutustui Suomen-vierailunsa yhteydessä 22.9. Kymiyhtiön Kuusankoskella.

Tehdaskierros suuntautui mm. Kuusanniemen sellutehtaalle, jossa puheenjohtaja **Bu Ming** (vas:lla) kyseli sellunvalmistaja **Jukka Vartiainen** (oik:lla) tämän työhön liittyviä asioita. Keskeillä Kiinan suurlähetystön toinen sihteeri **Sun Dadong**.

Johtaja **Bruno de Tilly** Ranskan lehdistön yhteisistä osto-organisaatiosta SPPP:stä tutustui 15.9. Kymiyhtiön paperiteollisuuden toimitusjohtaja **Fredrik Castrénin** isännöidyssä.

de Tillyn (kesk.) tehdaskäynnillä Voikkaalla oli oppaana mm. myyntijohtaja **Bjarne Nygård** (oik:lla). Vierailulla oli mukana myös Finnpapin henkilökuntaa, kuvassa vas:lla johtaja **Torkel Colliander**.

Riistamiehille hyvä saalis

Kuusankosken Riistamiesien kalalammikko antoi tänä vuonna hienon sadon. Riistamiehet saivat lammitusta yli 20 000 siianpoikasta istutettavaksi yhtiön vesiin.

Suurimmat istutukset tehtiin Tihvetjärveen ja Vuohijärveen. Lisäksi kaloja istutettiin Pyhäjärveen, Pellinkiin, Teuvajärveen, Koskijärveen ja Ristijärveen.

Kuvassa parhaillaan menossa kalanpoikasten pyydystys kalalammikosta.

Paperi-insinööreillä toimiva yhdistys

"Meitä kiinnostaa täällä luonnollisestikin eniten PK 8 -projekti, vaikuttaa suuri investointi kokomaan paperinventtiin. Myös uuden koneen tekniset ratkaisut ovat mielenkiintoisia kohteena", totesi Suomen Paperi-insinöörien Yhdistyksen puheenjohtaja, tehtaanjohtaja **Antti Arjas** yhdistyksen jäsenten vieraillessa 8.9. Kuusankoskella.

Kuusankoskella käyneet n. 80 paperi-insinööriä tutustuivat sekä Voikkaan että Kuusanniemen tehdasalueeseen.

"Tämäntyyppisiä tehdaskäyntejä yhdistyksemme järjestää vuosittain", sanoo Paperi-insinöörien Yhdistyksen toiminnanjohtaja, valtiotieteen kandidaatti **Erik Kihlman**.

"Järjestämme myös täydennyskoulutusta eri muodoissa mm. kokouksin ja kurssein, teemme oppi- ja käsikirjoja. Itseni lisäksi yhdistyksen palveluksessa on kolme kokopäivätoimista henkilöä", kertoo Kihlman.

Yhdistyksen tarkoituksena on toimimalla puunjalostus- ja siihen läheisesti liittyvien jalostus- ja sivutuotteita valmistavan teollisuuden aloilla työskentelevien insinöörien yhdysiteenä edistää ja tukea em. teollisuuden yleisten ja teknisten edellytysten kehittämistä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys käsittelee yhdistyksen päämäärää edistäviä kysymyksiä, jakaa stipendejä ja avustuksia, antaa

teknisiä neuvoja tai lausuntoja, suorittaa tutkimuksia sekä pitää yhteyttä vastaaviin ulkomaisiin yhdistyksiin.

Suomen Paperi-insinöörien Yhdistyksessä on jäseninä noin 1 700 insinööriä, firmajäseniä on noin 800.

Kihlmanin mukaan yhdistykseen kuuluu osapuilleen 90 % alan insinööreistä. Firmajäseninä on puuta jalostavan teollisuuden lisäksi yhtiöitä, jotka toimittavat

mm. tarvikkeita ja raaka-aineita puunjalostusteollisuudelle.

Paperi-insinöörien äänenkannattaja on Paperi ja Puu-lehti. Yhdistys toimittaa ko. lehteen materiaalia ja on sen osaomistaja.

Paperi-insinöörien Yhdistyksen puheenjohtajana on Kymiyhtiöstä toiminut viimeksi **Botho Estlander** vuosina 1965—67. Yhdistyksen johtokunnassa ja jaostoissa yhtiöläisiä on ollut useasti.

Suomen Paperi-insinöörien Yhdistyksen puheenjohtaja, tehtaanjohtaja **Antti Arjas** ja yhdistyksen toiminnanjohtaja, valtiot. kand. **Erik Kihlman** Kymiyhtiön juhlasalissa ammattikouluilla.

Lähikuvassa kerhoapulainen

Yli kahdenkymmenen vuoden ajan kerhoapulainen **Saimi Roth** on tehnyt Juan-tehtaan toimihenkilökerholle niin vieraiden kuin isäntienkin oloa viihtyisäksi.

Hänen työpaikassaan, alkujaan 1875-luvulla rakennetussa Juankosken kartonkitehtaan toimihenkilökerhossa on jo itsessään tunnelmaa. Vanha puupinta, ristikkoikkunat tyylieltyne puitteineen ja sokkeloiset, pienet huoneet antavat paikalle kotoisen tunnelman.

Toimihenkilökerhon keittiöhenkilökuntaan kuuluu hänen lisäksi 3 muuta henkilöä: emäntä ja 2 kerhoapulaista. 1970-luvun alkupuolella heitä oli siellä vielä viisi. "Mutta silloin kävi vieraitakin enemmän", muistelee Saimi Roth.

Tarjoilua ja pöytien kattamista

Tarjoilu ja pöytien kattaaminen vetävät pääosan kerhoapulainen Saimi Rothin työpäivässä. Hän aloit-

taa aamupalasta ja päättää päivälliseen tai iltapalaan. Vieraspäivälliset ja -illalliset saattavat joskus venyä pitkällekin iltaan, minkä vuoksi hänen on pystyttävä joustamaan työssään. Hänen mielestään kaikkein raskain päivä on silloin, kun hänen on iltasella yksin laaitettava ruoka ja hoidettava tarjoilu.

Saimi Roth tekee kahdeksan tunnin työpäiviä joko aamukahdeksasta iltaneljään tai aamuyhdeksästä iltaviiteen — aina tilanteen mukaan. Emäntä ja siivooja ovat kerholla päiväsaikaan.

Ruokien valmistamiseen hän osallistuu yleensä vain silloin, kun hän tuuraa emäntää. Siistimistö tiskauksineen ja hopean kiillotuksineen kuuluu myös hänen työrutiiniinsa.

Hän kertoo olevansa tyytyväinen vanhan kerhokennuksen keittiötiloihin. Puutteita on, mutta ne eivät ole haitanneet.

"Työ on raskasta, mutta jos työstä tykkää niin eihän sitä raskaaksi tunne", hän naurahtaa.

Juantehtaan toimihenkilö-

kerhossa on kolme vierashuonetta, joiden kunnosta huolehtiminen kuuluu kerhoapulaisten tehtäviin. Samoin pienen kävelymatkan päässä olevan, 105 m²:n kokoisien vierashuoneiston, Pömpelin, asianmukaiseen vieraskuntoon laittaminen on heidän huolehdittavanaan.

Yövieraille järjestetään niihin mm. puhtaat liinavaatteet. Koska Pömpelissä yöpyvät eivät yleensä tule toimihenkilökerholle aamupalalle, on heille varattava jääkaappiin tarpeellinen määrä ruokatarvikkeita ja virvokkeita. Siellä on vieraila mahdollisuus myös saunomiseen.

Rikasta työtä

Saimi Rothin mielestä niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin vieraiden kanssa pärjää iloisella mielellä ja hymyllä. Vieraita kieliä hän ei ole koskaan opetellutkaan.

Tämä on rikasta työtä. Tässä näkee ja kuulee niin

Kerhoapulainen huolehtii vieraiden viihtymisestä

monia ihmisiä", sanoo Saimi Roth painokkaasti.

Yleensä niin päivällisiin yövieraitkin ovat viihtyneet. Jokunen vuosi sitten jopa niin hyvin, että eräs kerholla yöpynyt johtaja ilmeisesti luuli olevansa kotonaan. Hän oli tassutellut aamuvarhaisella kello 5 aikoihin ulos huoneestaan ja karjaissut kovalla äänellä: "Akat kahvinkeittoon!" Kerholla samanaikaisesti yöpyneet naiset kyllä heräsivät, mutta kahvinkeittoon lähtemisestä ei tiedetä.

Itseoppinut ammattilainen

Saimi Roth oli ennen toimihenkilökerholle tuloaan kartonkitehtaan töissä. Hän työskenteli viimeistelypuolella, lajittelemassa ja pakkaamassa.

Hänen kerhoapulaisen uransa alkoi 1960-luvun alkupuolella. Hän tuli ensin vain pyydettyä ja oli näin väliaikaisessa työsuhteessa. Aikanaan työ sitten muuttui vakituisiksi.

"Mitään kursseja en ole käynyt. Kotona olen työhön

kasvanut", hän kertoo.

Saimi Rothin vapaa-aika pyörii samoissa merkeissä kuin itse työkkin. Hän on suosittu emäntä niin häissä

kuin hautajaisissakin. Saimi Roth ei edes yritä muistaa niiden lukuisten juhlatilaisuuksien määrää, joissa hän on emäntänä häärännyt.

Tarjoilu ja pöytien kattaminen vie pääosan Saimi Rothin päivästä.